

4 dekabr 2018

CEPEJ(2018)24

ƏDALƏT MÜHAKİMƏSİNİN SƏMƏRƏLİLİYİ ÜZRƏ AVROPA KOMİSSİYASI (CEPEJ)

**Mediasiya bacarıqlarının inkişafı üzrə alətlər dəsti
CEPEJ-in mediasiyaya dair rəhbər prinsiplərinin həyata keçirilməsinin təmin edilməsi**

Mediasiya xidməti göstərənlər üçün Avropa davranış kodeksi

CEPEJ-in 31-ci plenar iclasında qəbul edilmişdir, Strasburq, 3-4 dekabr 2018-ci il

Bu tərcümə Avropa İttifaqı və Avropa Şurasının maliyyə dəstəyi ilə hazırlanmışdır. Onun məzmununa görə yalnız Avropa Şurası məsuliyyət daşıyır və Avropa İttifaqının fikirlərini əks etdirmir.

Tərcümə Avropa İttifaqı
tərəfindən birgə maliyyələşdirilir

Bu sənəd “CEPEJ-in mediasiyaya dair rəhbər prinsipləri”nə (1. Mövcudluq) uyğun olaraq hazırlanmışdır.

Bu davranış kodeksi bir sıra prinsipləri müəyyən edir ki, mediasiya mərkəzləri, institutları və ya mediasiya xidməti göstərən digər subyektlər onlara riayət etməyi könüllü olaraq öhdəliklərinə götürmək barədə qərar verə bilərlər. O, mübahisələrin müxtəlif sahələrində, o cümlədən mülki, kommersiya, ailə, inzibati və cinayət işləri üzrə mübahisələrdə mediasiya xidmətləri təklif edən mediasiya subyektləri (bütün işçiləri və əlaqəli şəxslər daxil olmaqla) tərəfindən istifadə edilə bilər. Bu kodeks digər əlaqədar sənədlərlə ziddiyyət təşkil etmir və 2004-cü ildə Avropa İttifaqının himayəsi altında hazırlanmış Mediatorlar üçün Avropa davranış kodeksi¹ və Avropa Şurası və Ədalət Mühakiməsinin Səmərəliliyi üzrə Avropa Komissiyasının (CEPEJ) tövsiyələri, təlimatları ilə və mediasiyaya və mübahisələrin alternativ həllinə (MAH) dair digər sənədlərlə² birlikdə istifadə edilə bilər. Avropa Şurasına üzv dövlətlərin qanunvericiləri bu kodeksin qaydalarını mediasiya xidməti göstərənlər üçün baza standartı kimi özlərinin müvafiq milli mediasiya hüquqi mühitinə daxil etməyi qərara ala bilərlər.

Hazırkı sənədin təkmilləşdirilməsi məqsədilə CEPEJ-GT-MED bu sənəddən istifadə etməyi öhdəsinə götürən mediasiya xidməti göstərənləri öz rəylərini CEPEJ Katibliyinə çatdırmağa dəvət edir.

1. ANLAYIŞ

“**Mediasiya xidməti göstərən**” dedikdə elə bir dövlət qurumu və ya özəl qurum (məhkəmə ilə əlaqəli mediasiya sistemləri daxil olmaqla) nəzərdə tutulur ki, hər hansı ixtisas və ya peşə sahibi olmasından asılı olmayaraq neytral vasitəçi olan üçüncü tərəfin (bundan sonra “mediator”) tərəflərə mübahisələrinin barışıq yolu ilə həllində kömək etmək məqsədilə onun himayəsi altında həyata keçirdiyi mediasiya prosesinin rəhbərliyini və ya inzibati idarəçiliyini həyata keçirir.

2. XİDMƏTİN KEYFİYYƏTİ VƏ TƏLƏBLƏRƏ UYGUNLUĞU

Mediasiya xidməti göstərən subyekt xidmətlərinin keyfiyyətinin adekvat səviyyədə olmasını və tələblərə uyğunluğunu təmin etmək üçün bütün ağılabatan addımları atmalı, o cümlədən aşağıdakıları təmin etməlidir:

- a. müvafiq xidmətlərin göstərilməsi üçün kifayət qədər vəsaitə, inzibati potensiala və tərkibində adekvat sayda mediatorlara malik olmalı;
- b. bütün müvafiq ölkədaxili qanunlara və qaydalara riayət etməli;
- c. onun himayəsi altında çalışan mediatorlar, müvafiq akkreditasiya və/və ya sertifikatlaşdırma sxemləri və/və ya standartları nəzərə alınmaqla və mübahisələrin həlli və mediasiya üsulları üzrə müvafiq baza səviyyəli və davamlı hazırlıq keçməklə, keyfiyyətli mediasiya proseslərini həyata keçirmək hüququna malik olmalı;
- d. onun himayəsi altında çalışan mediatorlar onlara həvalə edilə bilən konkret növ mübahisələri həll etmək üzrə səriştəyə malik olmalı;
- e. mediatorların seçilməsi və təyin edilməsi üzrə şəffaf, ədalətli və effektiv prosedurlar mövcud olmalı;
- f. lazımi hallarda müştəri məmnuniyyəti sorğularından istifadə etməklə mediasiya xidməti göstərən subyektin və onunla əlaqəli mediatorların adekvat və səmərəli fəaliyyətini təmin etmək üçün monitoring tətbiq edilməli;

¹ Mediatorlar üçün Avropa davranış kodeksini internetdə bu ünvarda tapa bilərsiniz: http://ec.europa.eu/civiljustice/adr/adr_ec_code_conduct_en.pdf.

² Onları internetdə bu ünvarda tapa bilərsiniz: <https://www.coe.int/en/web/cepej/cepej-work/mediation>.

- g. əsas göstəricilər üzrə statistik məlumatlar toplanmalı;
- h. onun katibliyində və ya işlərin idarə edilməsi ofisində çalışan əməkdaşlar bütün mediasiya prosesi boyunca tərəflərə və mediatorlara kömək etmək üçün lazımı qaydada hazırlıq keçməli;
- i. onun ayırdığı tikililərə və mediasiya otaqlarına maneəsiz daxil olmaq mümkün olmalı, onlar istiqamət göstərən işarələrlə təchiz edilməli, həmçinin adekvat avadanlıqla təchiz olunmalı və mediasiya sessiyalarının keçirilməsi üçün rahat olmalı;
- j. tərəflər mediasiya üçün müraciətlərini onlayn qaydada və ya hər hansı müvafiq rabitə vasitəsi ilə təqdim etməklə xidmətə asanlıqla çıxış əldə edə və prosesdə iştirak edə bilməli;
- k. keyfiyyətin idarə edilməsi üzrə adekvat sistem mövcud olmalı, monitorinq edilməli və effektiv şəkildə tətbiq edilməlidir.

3. ŞƏFFAFLIQ VƏ ƏLAQƏ

Mediasiya xidməti göstərənlər mediasiya istifadəçilərinin aşağıdakılar haqqında dəqiq və asan başa düşülən məlumatlarla təmin edilməsi üçün müasir və istifadəçi üçün rahat veb-sayta və/və ya digər vasitələrə malik olmalıdırlar:

- a. xidmət göstərən subyektin xarakteri və fəaliyyət tarixçəsi, tərəfdaşlarının, nəzdində fəaliyyət göstərənlərin, rəhbərliyinin və əsas maraqlı tərəflərin adları;
- b. onun himayəsi altında xidmət göstərən mediatorların adları, dəqiq, yenilənmiş tərcümeyi-halları və peşə səriştələri;
- c. mediasiya prosesi, mediasiya qaydaları və mediasiya prosesinə tətbiq edilən müvafiq qanunvericilik;
- d. xidmətlərin göstərilməsi üçün tətbiq edilən haqlar və onların hesablanması meyarları və tərəflər arasında necə bölünməsi;
- e. mediatorlar tərəfindən təsdiq edilmiş davranış kodeksi.

Mediasiya xidməti göstərən subyekt öz xidmətləri və əlaqəli mediatorlarının xidmətləri haqqında məlumatlarında və ya reklamlarında yalan, ədalətsiz və ya aldadıcı ifadələrə yol verməməlidir.

4. MEDIASIYA QAYDALARI VƏ MEDIASIYA ETİKASI

Mediasiya xidməti göstərənlər mediasiya xidmətlərinin göstərilməsində minimum standart qismində Mediatorlar üçün Avropa davranış kodeksinin tətbiqini təmin etməlidirlər.

Mediasiya xidməti göstərənlər fəaliyyətləri ilə və mediasiya xidmətlərinin göstərilməsi ilə bağlı ölkədaxili qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydalara və prosedurlara riayət etməlidirlər.

5. MÜSTƏQİLLİK, QƏRƏZSİZLİK VƏ NEYTRALLIQ

Mediasiya xidməti göstərənlər bütün mübahisə iştirakçılarına və vəkillərə münasibətdə müstəqil və qərəzsiz olmalıdırlar.

Bütün mediasiya prosesləri qərəzsiz, neytral və müstəqil şəkildə həyata keçirilməlidir.

Mediasiya xidməti göstərənlər mübahisələrin həlli ilə bağlı olmayan hər hansı digər peşə və ya kommersiya fəaliyyəti ilə qarışıq şəkildə mediasiya xidmətləri təklif edə bilməzlər. Mediasiya xidməti göstərən subyektin işçi heyəti, səhmdarları, maraqlı tərəflər və nəzdindəki mediatorlar mübahisə bitənə qədər və ya bitdikdən sonra ağılabatan müddət

ərzində eyni mübahisədə və ya tərəflərdən biri üçün vəkil, məsləhətçi, konsultant, təlimçi və ya hakim qismində çıxış edə bilməzlər.

Mediasiya xidməti göstərənlər müstəqilliklərinin və qərəzsizliklərinin qorunması üçün nəzərdə tutulan bütün digər məhdudiyyətlərə və prosedurlara əməl etməlidirlər.

6. MARAQLAR TOQQUŞMASI

Mediasiya xidməti göstərənlər potensial maraqlar toqquşmasını aşkar etməyə və aradan qaldırmağa yönələn prosedurlar müəyyən etməlidirlər.

Mediasiya xidməti göstərən subyekt xidmətin qərəzsizliyinə və ya müstəqilliyinə əsaslı şəkildə təsir göstərə biləcək və ya subyektin hər hansı tərəfə qarşı qərəzli olduğu və ya digər tərəf üçün tərəfkeşlik etdiyi təəssüratını yarada biləcək hər hansı faktların, maraqların və ya münasibətlərin mövcudluğunu açıqlamalıdır, buraya həmçinin aşağıdakılar daxildir:

- a. hər hansı tərəflər və yaxud onların birlikləri və ya məsləhətçiləri ilə onun qərəzsizliyinə təsir edə biləcək hər hansı müvafiq iqtisadi maraqlara və ya gəlir mənbələrinə (məsələn, mülkiyyət, sponsorluq, illik haqlar, maliyyələşdirmə və s.) malik olması;
- b. mediasiya prosesinin nəticəsi ilə bağlı hər hansı maraqlar;
- c. qərəzsizliyə təsir edə biləcək və yaxud qərəzlilik və ya tərəfkeşlik təəssüratı yarada biləcək hər hansı faktlar və ya tərəflər və onların məsləhətçiləri ilə bu cür əlaqələr.

7. ŞİKAYƏTLƏR, İNTİZAM PROSEDURLARI VƏ MÜBAHİSƏLƏRİN HƏLLİ

Mediasiya xidməti göstərənlər mediatorlarla və ya mediasiya prosesini idarə edənlərlə bağlı mübahisələri həll etmək üçün ədalətli və effektiv şikayət və intizam icraatı mexanizmləri yaratmalı və saxlamalıdırlar.

Mediasiya xidməti göstərənlər ilk növbədə öz mübahisəli məsələlərinin danışıqlar və mediasiya yolu ilə barışığ sazişi imzalamaqla həllinə nail olmağa çalışmalıdırlar.

8. KONFİDENSİALLIQ

Ümumi standart kimi mediasiya ilə bağlı bütün məlumatların konfidensial olduğunun qəbul edildiyini nəzərə alaraq, mediasiya xidməti göstərənlər müvafiq qanun və qaydalarda nəzərdə tutulmuş və/və ya tərəflərin razılaşdırdıqları konfidensiallıq səviyyəsini qorumaq üçün bütün ağılabatan addımları atmalıdırlar.